

Վերջերս առաջին դաշտնական այցով Հայաստան ժամանած Վրաստանի վարչադես Բի-ձինա հվանիճը վկիլին հայաստանյան եւ վրացական հասարակություններին առիթ սկեց մնութելու հայ-Վրացական հարաբերությունների հետազա զարգացման հնարավոր ուղղությունների մասին։ Լրավաճիղոցներն ու դիտորդները օտարեցին արձանագրել, որ այս այցը գլխավորաբես հարգանի տուրք էր մերձավոր հարեւանին եւ կրում էր ձանաչողական բնույթ։ Այցին հետեւած բոլոր շահագրիտ կողմերը արձանագրեցին, որ խոր անկենթության եւ քայլացակամության մթնոլորտում անցած այս այցի ընթացքում վարչադես իվանիճը վկիլին կարողացավ ամբողջովին հասկանալ հարեւան Հայաստանը բաղական օրակարգի ամբողջ հանադաշտերը, վիճելի հարց է։ Ակնհայտ է, որ բարի ցանկությունները թելարված նրա դատողությունները երկարություն արիսազական հավածի վերագործարկման վերաբերյալ Վրաստանում դիման բազմարիկ մարդկանց գգայուն թելերին, որոնք վերստին հայտարարեցին, որ առնվազն այսօրվա վրացիների սերունդը չի հաշվելու Վրաստանի տարածքային ամբողջականության կորսությունը հետ, ինչպիսին որ այնտեղ գնահատվում է Աբխազիայի եւ Յարավային Օսիայի փաստացի անկախացումը։ Զիշտ հետ կիննարկեն այս խնդիրի սեռական կողմը, իսկ առաջման կարեւոր է հասկանալ, որ Վրաստանի վարչադեսը Երևանում անառարկելիորեն տեսավ, իր ձեւա-

անում կամ անելու է վարչադես Իվանիշվիլու թիմը: Զաղագա- կան դայլարում նիհանգանայց հասկանալի այս նցակցությունը, սակայն, կարող է դատապահնական, որ համարձակ կարգավա- կան բայլեր եւ նոր խուռա- ծախսան ընթարքումները դար- զամես չիրագործվեն, այդ թվում հայ-վրացական հարաբերություն- ների օրակարգում ընդգրկված բազմարնույթ խնդիրների ուղղու- թյամբ: Զաղագական հարց է ար- դյուն, թե՞ ոչ, օրինակ այն, որ Ամե- նայն հայոց կաթողիկոսը Վրաց վարչադեսից աջակցությունը խնդրեց Վրաստանի հայկական դդրոցներում «Հայոց դատանու- թյուն» առարկայի դասավան- դումը վերականգնելու համար: Հայսնի է, որ ժամանակին այդ ա- ռարկան հայկական դդրոցնե-

հասարակության մեջ, փաստությունները, սկզբան է մեծ բննարկումն այն հարցի, թե ո՞ւմ եւ ինչքանո՞վ! Ճենանու երկարությունը արխազական հաշվածի վերագրեարկությունը: Վրաստանի ժնտեսության եւ մասնավորապես տրանսպորտի խնդիրներին բացատեղակ փորձ ձագեսները վկայում են, որ իր ողջ ժամանական ժահով հանդեւճառ այս խնդիրը չի կարող անառ ռարկելիորեն գայթակղիչ լինել: Վրաստանի համար: Հայաստանի խոռորդագույն բեռնափոխադրությունը «Արգավեն» ընկերության գիշատիկը մուտքագրեած է: «Եթե Հայաստանուն կա փոխադրման ենթակա աղյուսակ, ապա կփոխադրվի: Մենք դժգոհում ենք բեռնափոխադրման գներից եւ ուղղում ենք այր բաղադրիչը եժանացնել: Լավ են

Են կաղված լինել Եվրասիական
Շուկաներին, այլև, համոզված
եմ, Վրաց հասարակության մե-
ծամասնությունը: Եվ Տնտեսա-
կան ու ֆարմական իրողություն-
ների այս շրջադաշտի մեջ մենք
կրկին Վերադառնում ենք բար-
խական այլերը իրական-անիրա-
կան դաշնելու հարցին:

Անեն տարի ավելի բան հայուր
հազար հայաստանցներ մեկնում
են Վրաստա՞ն Ազարիայի ծովա-
փեռում հանգստանայու հաճար:
Վրաստանի տարեր բարձրություն
եւ շրջաններում հաջողությանը
Տնտեսվարում են Հայաստանի
տասնյակի հազարավոր բարխա-
ցիներ: Կարչաղես Իվանիչիլու
կառավարման գալիք հնգամյա-
կից հայաստանցիների եւս մեկ
ակնկալիքը մեր Տնտեսվարողների
նկատմամբ բարյացական Վերա-

Վրաստանը՝ Հայաստանի համար

Ծի ակնկալիիր Երկողմ հարաբերությունների էլ ավելի խորացնան դեմքում: Մեր մեծ տարածաշրջանի խնդիրներով գրադպողները Կրաստանի նոր վարչադիմութիւն զիսավորած խղաքական կուալիցիայից ակնկալում են այլուր, որոն կիանքեցնեն նախկինում առաջացած կնճիռների հարթմանը եւ կամրադնեն հարավկոկասյան տարածաշրջանի կայունությունը: Այս վերլուծականում փորձենի դարձել, թե ի՞նչ է իրականում հնարավոր հայկացական բազմահազարամյա հարաբերությունների այս նոր հնգամյակում, կամ այլ կերպ ասած, ո՞րն է այն հնարավորի սահմանը, որը բաժանում է բարի ցանկությունները իրական գործողություններից:

Քաղաքական վարժի տեսլականը

Կերպմամբ, մեր համագործակցությունը ռազմավարական ճակարդակի հասցնելու ժամադարձին ընկած մեծ ու փոքր իրական խոչընդոտմերը:

Վրաստանը Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի հետ ունի բազմար- նույթ եւ սեր համագործակցու- թյուն, ինչը դիսրողներին հնարա- վորություն է տախու ասելու, որ դա նոյնին որոշակի կախվածու- թյուն է, որը անտեսել հնարավոր չէ: 2008 թվականի օգոստոսյան դեմքերից հետո Վրաց-ռուսական հարաբերություններն աննախա- դեմ վարժարացան, եւ դա ծանր ազդեցություն ունեցավ ոչ միայն Վրաստանի սնտեսության, այլևս այդ դեմքերի եւ հաջորդած ա- ղաքական գործընթացներից ուղ- ղակիորեն տուժող Քայատանի վրա: Վարչապետ Իվանիչվիլին ցաւ խոռոր եւ ցաւ հաջորդված գործարար է եղել: Նա չի կարող չիմանալ, որ Վրաստանում իսկա- դես ակնկալում են Ռուսաստա- նի հետ փոխհարաբերությունների այնպիսի նորմալացում, որոնց դեմքում Վրացական գիններն ու հանրային ջուրը կվերադառնան ռուսական տուկա, իսկ Ռուսաս- տանը եւսկան ներդրումներ կա-

Տաղապահն է Արքան

Վրաստանը տրամադրությունների աստվածական գումարը կազմում է 70%-ը՝ բարեհապահ աշխատեսված թվունակությունների մեջ առաջատար է անցնում հայկական, նաև Հայաստանի համար նախատեսված թվունակությունների 70%-ը՝ Հայ վարորդները ամեն ձմեռ Կերին Լարսի անցակետում դիմակայում են քնակիհնայական հերթական աղեստներին, եւ ձմեռները նրանց աղավինած մեր ձեռնարկացները վճարում են կրում: Կածրագիր, ըստ որի կովկասյան լեռների միջոց վրացիներն ուզում են մի արտակարգ թանկ արժուայի բունել փորել՝ ձմեռային չորս ամիսների ընթացքում այդ հասվածում տրամադրությունը հաղորդակցությունը անհավանադրանելու համար: Սակայն այսօր Վրաստանում խոսում են, որ այդ ծրագրի առաջխաղացումը կասեցված է թանկության դաշտառով: Կվերադաշտնա՞ն արդյոյի վրացական իշխանությունները այդ ծրագրին, թէ՞ ոչ, տևանելի հեռամկարում, այս դահին դժվար է ասել: Փոխարեն հաստակեածի է ասել, որ վրացական

անում, սակայն չճռոհանանք, ու ընդամենը խան տարի առաջ մենք կոնտեների տեղափոխումը եւրոպական խուռագովոյն նավահանգիստներ արժեր 4000 ԱՄՆ դոլար, իսկ մեկսինյականց բնակարանը Երեանում արժենույնանա: Այսօր նոյն բեռնույն նավահանգիստներ հասցենը արժե երկու անգամ էժան իսկ նոյն բնակարանը՝ առնվազն հինգ-վեց անգամ թանկակամ հինչ ասեն բեռնափոխադրումների գների մասին, ասենք Մուսկվայի կամ Ուրալի գործարանները, որոնց բեռները նավահանգիստներ հասցենը արժենաւագելի թանկ, քան Հայաստանի բեռները մոտակա նավահանգիստներ հասցենը: Ասվածից կարելի է ամել մեկ հետեւություն. արխազական երկարությունը վերագրծարկումը իսկապես ձեռնություն է Հայաստանը, եւ իրական հնարավորություն Ուսասատանի եւ եվրասիական տարածքի հետ մեր մասնական համագործակցությունը զարգացնելու համար: Բայց սպասել, որ ներկրվող կամ արտահանվող արդարները դրանից էալիս կէժանանան արդարաված է»:

Եթեմունի դաստիարական հարցը է: Վրաստանի վարչապետը Երևանում համակրանքով եւ ջերմությանը է խոսել Վրացահայտի մասին, ասելով, որ ինը հայ ընկերներ ունի, եւ ոչ միայն Վրաստանում: Վրաստանում աղյուս է ավելի բան երեք հարյուր հազար հայ (ամենահամես հաւաքակներով): Վրացահայ ընտրազնովածը կարող է ունենալ նաև գալիք ընտրություններում, եւ սա այն փաստականերից մեկն է, որը օբյեկտիվորեն գոյություն ունի հայ-վրացական հարաբերություններում, եւ որը կարող է շարունակել դրական ազդեցություն ունենալ կուտակված հարցերը լուծելու համար:

ՎԵՐՋԱՔԱՆԻ ՎԻՆԽԱՐԵՆ

Լեռնային Ղարաբաղի հակա-
մարտության կարգավորման սկզ-
բունքներին վերաբերող Վրաստա-
նի արտգործնախարարի հայտա-
րարությունը, թե այս դեմք է լուծ-
վի Ադրբեյջանի տարածքային ան-
բողջականության շրջանակնե-
րում, ցավ դաշտառեց հայա-
ստանցիներին, բայց չտարձավ հա-
կասությունները բորբոքելու թե-
մա: Շատերն են տեսնում, որ նեծ
ազդեցություն եւ հեղինակու-
թյուն վայելող վաշչաղե Իվա-
նիչվիլու թիմում կա բաղաբական
փորձի որոշակի դակաս: Բարե-
կանները հույս ունեն, որ այդ
փորձը կուտակելու, ուժեղանալու
գործնքացը կզուգակցվի Վրաս-
տանի առջև կանգնած բազմա-
նույթ խնդիրների գործնականում
հաղթահաճամբ: Խոսք ամբող-
ջովին վերաբերում է նաև հայ-
կացական հարաբերություննե-
րին: Արտասահմանյան դիտորդնե-
րը ասում էին, որ նախագահ
Սահմանական կառավարման
շրջանի ամենամեծ հաջողու-
թյունը Վրաստանի բաղաբական
համակարգի արմատական բարե-
փոխումն էր: Կփոխվի՞ արդյո՞ն
Վրաստանի արտաֆին բաղաբակա-
նությունն այնպես, որ ավելի հա-
վասարակուված առաջանի տա
ներ օրերի իրողություններին ու
հրամայականներին: Սա է այն
հարցը, որը հուզում է Վրաստանը
սիրող եւ վացիների հետ բազմա-
դարյան համակեցության կանոն-
ներն անգիր իմացող հայտասա-
հներիս:

